

	คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	
	หน่วยงาน : ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม สำนักงานอธิการบดี	แก้ไขครั้งที่ ๑
	เรื่อง : งานพัฒนาเว็บไซต์หน่วยงาน	หน้า ๑/๕
	นายปรีชณ สุริยะ ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์	

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และบริการของหน่วยงานผ่านเว็บไซต์อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ เพื่อให้การพัฒนา ปรับปรุง และดูแลเว็บไซต์เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๑.๓ เพื่อให้เว็บไซต์มีความปลอดภัย เข้าถึงง่าย และรองรับการใช้งานจากผู้ใช้ทุกกลุ่ม

๒. ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือฉบับนี้แสดงถึงแนวทาง ขั้นตอน และข้อกำหนดในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเว็บไซต์ ตั้งแต่การวางแผน ออกแบบ พัฒนา ทดสอบ ไปจนถึงการดูแลรักษาเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

๓. ระเบียบ หลักเกณฑ์ และเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (PDPA)

๓.๓ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๓.๔ มาตรฐานการพัฒนาเว็บไซต์ของรัฐบาลไทย (Thai Government Website Standard)

๓.๕ แนวทางการออกแบบเพื่อการเข้าถึงของทุกคน (WCAG)

๓.๖ แนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยของเว็บแอปพลิเคชัน OWASP (Open Web Application Security Project)

๔. ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ

๔.๑ หน่วยงานภายในต้องแจ้งความประสงค์ในการพัฒนา ปรับปรุง หรือเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ล่วงหน้า พร้อมระบุรายละเอียดที่ต้องการ

๔.๒ การพัฒนาเว็บไซต์ต้องผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ และดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด

๔.๓ เว็บไซต์ต้องมีความปลอดภัย มีระบบสำรองข้อมูล และมีการตรวจสอบช่องโหว่เป็นระยะ

๔.๔ เนื้อหาที่เผยแพร่ต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง และไม่ละเมิดสิทธิ์ของบุคคลอื่น

๔.๕ การออกแบบเว็บไซต์ต้องรองรับการใช้งานบนอุปกรณ์หลากหลาย และเป็นมิตรต่อผู้ใช้งานทุกกลุ่ม

๔.๖ ต้องมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบและรายงานผล

๔.๗ การพัฒนาเว็บไซต์ต้องดำเนินการตามแนวทาง OWASP เพื่อป้องกันช่องโหว่ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเว็บแอปพลิเคชัน เช่น การควบคุมการเข้าถึง การจัดการข้อมูลนำเข้า การป้องกันช่องโหว่ที่พบบ่อย และการทดสอบด้านความปลอดภัยก่อนนำขึ้นใช้งาน

๕. ขอบเขตของการทำงาน

๕.๑. การวางแผนและวิเคราะห์ความต้องการ (Planning & Requirement Analysis)

- ประชุมร่วมกับผู้ใช้งานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- จัดทำเอกสารความต้องการ (Requirement Specification)
- วิเคราะห์ระบบเบื้องต้น (เช่น use case, flow diagram)

๕.๒. การออกแบบระบบ (System & UI/UX Design)

- ออกแบบโครงสร้างระบบ (Architecture Design)
- ออกแบบฐานข้อมูล (Database Schema)
- ออกแบบหน้าจอผู้ใช้งาน (Wireframe, Mockup)
- ตรวจสอบความสอดคล้องกับ Accessibility และ UX
- วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของระบบ (Security Consideration)
- ออกแบบการควบคุมสิทธิ์ผู้ใช้งาน (Authentication / Authorization)
- ออกแบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้อง PDPA และ OWASP

๕.๓. การพัฒนาและเขียนโปรแกรม (Development)

- กำหนดมาตรฐานการเขียนโค้ด (Coding Standard)
- ใช้ระบบควบคุมเวอร์ชัน (เช่น Git)
- แบ่งงานตามโมดูลหรือฟีเจอร์
- ทดสอบหน่วย (Unit Testing)
- เขียนโค้ดตามแนวทาง Secure Coding
- ตรวจสอบ Input / Output Validation
- ป้องกันช่องโหว่ที่พบบ่อยตามแนวคิด OWASP

๕.๔. การทดสอบระบบ (Testing)

- ทดสอบการทำงานรวม (Integration Testing)
- ทดสอบการใช้งานจริง (User Acceptance Testing - UAT)
- ตรวจสอบความปลอดภัย (Security Testing)
- บันทึกข้อผิดพลาดและแก้ไข
- ทดสอบช่องโหว่ด้านความปลอดภัย (Security Testing)
- ตรวจสอบช่องโหว่ของเว็บแอปพลิเคชันก่อนขึ้นระบบจริง

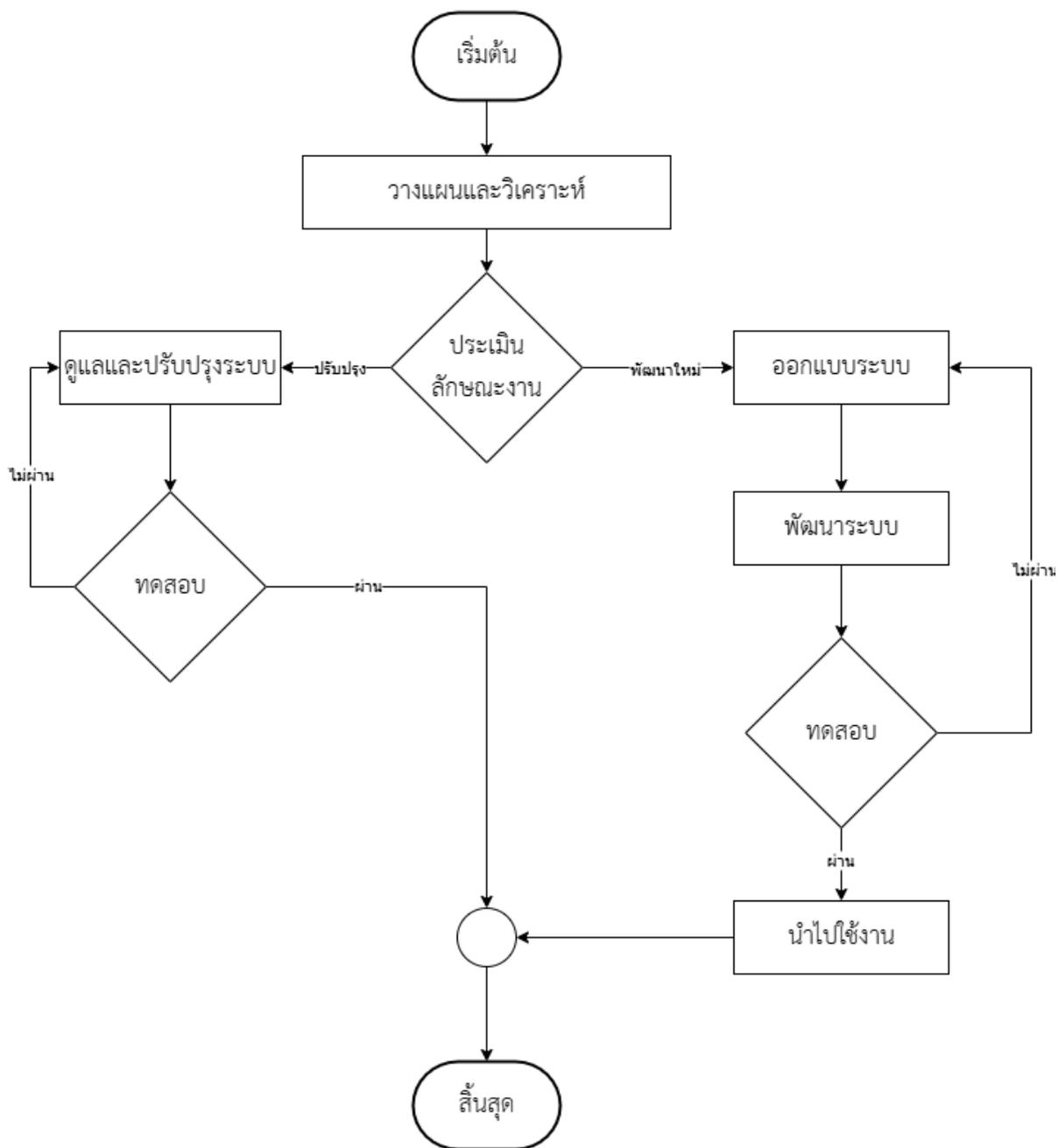
๕.๕. การนำระบบขึ้นใช้งาน (Deployment)

- เตรียมเซิร์ฟเวอร์หรือโฮสติ้ง
- ใช้ CI/CD หากมี
- สำรองข้อมูลก่อนการอัปเดต
- แจ้งผู้ใช้งานและจัดทำคู่มือการใช้งาน

๕.๖. การดูแลและปรับปรุงระบบ (Maintenance & Improvement)

- ตรวจสอบประสิทธิภาพระบบอย่างสม่ำเสมอ
- รับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งาน
- อัปเดตระบบตามเทคโนโลยีใหม่
- จัดทำรายงานการใช้งานและปัญหา

ผังกระบวนการงานพัฒนาเว็บไซต์หน่วยงาน

๕.๑.๕ ผังกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์หน่วยงาน

ขั้นตอน	รายละเอียด	กฎระเบียบ/เอกสารที่เกี่ยวข้อง	มาตรฐานระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. การวางแผนและวิเคราะห์ความต้องการ (Planning & Requirement Analysis)	- ประชุมกับผู้ใช้งาน - จัดทำ Requirement Document - วิเคราะห์ Use Case และ Flow	- เอกสารความต้องการ - PDPA พ.ศ. ๒๕๖๒	๓-๕ วันทำการ	นักวิเคราะห์ระบบ / ผู้พัฒนา	มีเอกสารความต้องการที่ชัดเจนและได้รับอนุมัติ
๒. การออกแบบระบบ (System & UI/UX Design)	- ออกแบบโครงสร้างระบบ - ออกแบบฐานข้อมูล - สร้าง Wireframe/Mockup	- Thai Gov Web Standard - WCAG	๕-๗ วันทำการ	นักออกแบบ / ผู้พัฒนา	มีแบบร่างหน้าจอและโครงสร้างระบบที่ผ่านการตรวจสอบ
๓. การพัฒนาและเขียนโปรแกรม (Development)	- เขียนโค้ดตามมาตรฐาน - ใช้ Git ควบคุมเวอร์ชัน - ทดสอบหน่วย (Unit Test)	- Coding Standard - PDPA พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๐-๑๕ วันทำการ	นักพัฒนาเว็บไซต์	ระบบสามารถทำงานตามฟังก์ชันที่กำหนด
๔. การทดสอบระบบ (Testing)	- Integration Test - UAT กับผู้ใช้งาน - แก้ไขข้อผิดพลาด	- Test Case - รายงานผลการทดสอบ	๓-๕ วันทำการ	ผู้ทดสอบ / ผู้พัฒนา	ผ่านการทดสอบและได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งาน
๕. การนำระบบขึ้นใช้งาน (Deployment)	- เตรียมเซิร์ฟเวอร์ - สำรองข้อมูล - อัปเดตระบบ	- Deployment Plan - สำเนาข้อมูลก่อนอัปเดต	๑-๒ วันทำการ	ผู้พัฒนา / ผู้ดูแลระบบ	ระบบออนไลน์และใช้งานได้จริงโดยไม่มีข้อผิดพลาด

ขั้นตอน	รายละเอียด	กฎระเบียบ/เอกสารที่เกี่ยวข้อง	มาตรฐานระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๖. การดูแลและปรับปรุงระบบ (Maintenance & Improvement)	- ตรวจสอบประสิทธิภาพ - รับข้อเสนอแนะ - อัปเดตระบบ	- Log การใช้งาน- รายงานปัญหา	ต่อเนื่อง	ผู้ดูแลเว็บไซต์	เว็บไซต์มีความเสถียรและได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้งาน